دەسەڵاتی سۆڤیێت و بارودۆخی ژنان

ڤلادیمیر ئیلیتش لینین

بەیادی تێپەڕبوونی دوو ساڵ لەسەر دامەزراندنی دەسەڵاتی سۆڤیێتی، دەبێ بە گشتی چاوێك بەم دەورانە بگێڕین تا بزانین چی جێبەجێكراوەو، بە هزریش لە گرنگی و ئامانجی بەسەرهاتی ئەو وەرچرخانەیە كە ڕوویدا، وردببینەوە.

بۆرژوازی و لایەنگیرەكانی، بە پێشێكردنی دیموكراسی تاوانبارمان دەكەن. بەڵام ئێمەش دووپاتی دەكەینەوە كە شۆڕشی سۆڤیێتی، پاڵدانێكی بێوێنەی دا بە گەشەسەندنی هەمەلایەنەی دیموكراسی لە سەر ئاستی جیهان، سەرباری ئەوەش، ڕێك دیموكراسییەتێكە بۆ جەماوەری زەحمەتكێش، واتە دیموكراسی لە پێناو زۆربەی هەرە زۆری گەل؛ بۆ ئەو جەماوەرە كە سەرمایەداری دەیانچەوسێنێتەوە. كەواتە، دیموكراسی سۆسیالیستی(لە پێناو كارگەران)ناكۆكە لەگەل دیموكراسی بۆرژوازی(لە پێناو سەرمایەگوزارەكان، سەرمایەداران و دەوڵەمەندەكان).

كەواتە كێ لەسەر هەقە؟

تێڕامان وتێگەیشتنێكیی قووڵ بۆ ئەم چمكە، واتە تاقیكردنەوەی ئەم دوو ساڵە لەبەرچاوبگرین و لە پێناو گەشە پێدانییدا، خۆمان بەشێوەیەكی باشتر بۆی ئامادەبكەین.

بارودۆخی ژنان، جیاوازی لەنێوان دیموكراسی بۆرژوازی و دیموكراسی سۆسیالیستی بە ڕوونییەكی لەبەرچاو دەردەخا، بەهەمان شێوەش وەڵامێكی ڕوون بە پرسیارەكە دەداتەوە.

ژنان لە هیچ كۆمارێكی بۆرژوازی(واتە لەو شوێنە كە موڵكایەتی تایبەتی، زەمین و كارگەكان بەڕێوەوە دەبەن)گەر دیموكراتیترین كۆماریش بێ و *نە لەهیچ شوێنێكی جیهاندا، تەنانەت لە هیچ دەوڵەتێكی زۆر پێشكەوتووشدا*، تەواوی مافەكانی خۆیان وەرنەگرتووە. ئەمە، سەرەڕای تێپەڕبوونی پتر لە سەد و بیست و پێنج ساڵ لەسەر شۆڕشی فەرەنس گەورە(بۆرژوازی دیموكراتی-1789-1794).

دیموكراسی بۆرژوازی بە قسە، گفتدەدا بە یەكسانی و ئازادی، بەڵام بەكردەوە هیچ كۆمارێكی بۆرژوازی، تەنانەت پێشكەوتووتریشیان، نە بەپێی یاسا، یەكسانی تەواو بە ژن وەك نیوەی مرۆڤایەتی لەگەل پیاو، *داوە*، نە ئازادیان لە دەسەڵات و چەوسانەوەی پیاوان.

دیموكراسی بۆرژوازی، دیموكراسی دەربڕینی زل و درۆیە، گوتەی شكودار، گفتی زەردوسوور و درووشمی قەبە لەبارەی ئازادی و یەكسانییە؛ بەكردەوەش، نەبوونی ئازادی و یەكسانی بۆ ژنان و نەبوونی ئازادی و یەكسانی بۆ كارگەران و چەوساوەكان دەشارێتەوە.

دیموكراتی شوورایی یا سۆسیالیستی نەفرەت لە دەربڕینی زل و درۆزنانە دەكاو جەنگی بەرفراوان لەدژی ریاكاری((دیموكراتەكان)) موڵكدارەكانی زەوی و سەرمایەداری ڕادەگەیەنێ، هەروا لە دژی ئەو جووتیارە دەوڵەمەندانە كە بە فرۆشتنی دانەویلەی لەبەر ڕۆییوو بە نرخێكی گرانبەها بە كرێكاران و برسییەكان، خۆیان دەوڵەمەند دەكەن.

دەبا ئەو درۆ ڕسواكراوە بڕۆخێت! هەرگیزاو هەرگیز قەت ڕۆژێك((یەكسانی))لەنێوان چەوساوەكان و چەوسێنەران و ژێردەستەكان و سەردەستەكان نابێ. هەرگیزاو هەرگیز قەت ڕۆژێك((ئازادی))ڕاستەقینە نابێ، تا ژنان لەو ئیمتیازاتانە كە یاسا بۆ پیاوان بەهێزدەكا، ڕزگاریان نابێ؛ تا كرێكاران لە دەسەڵاتداری سەرمایە ڕزگاریان

نەبێ؛ تا جووتیارە زەحمەتکێشەکان لە دەسەڵاتی سەرمایەداری و موڵکدارە عەقارییەکان و بازرگانییەکان رزگاریان نەبێ.

با درۆزن و دووڕووەکان، دەوڵەمەندەکان، دەوڵەمەندەکان و بۆرژوازییەکان و لایەنگرەکانیان، بە فرەبێژی لەبارەی ئازادی بەشێوەیەکی گشتی و یەکسانی بەشێوەیەکی گشتی و بە دیموکراسی بەشێوەیەکی گشتی، گەل هەڵخەڵەتێنن.

بەڵام ئێمە بە کرێکاران و جووتیاران دەڵێین: ئەو دەمامکانە لەسەر ڕووی ئەو درۆزنانە لاببەن، چاوی ئەو نابینانە بکەنەوە و پرسیاربکەن:

- یەکسانی کامە جنس لە گەل کام جنس؟
- کامە نەتەوە لەگەڵ کام نەتەوە؟
- کامە چین لەگەڵ کام چین؟
- ئازادی لە کامە دەسەڵات یا کام چین؟ ئازادی بۆ کاك چین؟

ئەوی سەبارەت بە سیاسەت، دیموکراسی، ئازادی، یەکسانی و سۆسیالیزم دەدوێ و ئەم پرسیارانە لە پلەی یەکەم دانەنێ و لە دژی شاردنەو پۆشین ئەو پرسیارانە خەبات نەکا، ئەوا دوژمنترین کارگەرانە، گورگێکە لەبەرگی مەڕ ودوژمنێکی سەرسەخت و زەرەرمەندی کرێکاران و جووتیارانە و خزمەتکاری موڵکدارە عەقارییەکان، پاشا و سەرمایەدارەکانە.

لەماوەی دوو ساڵدا، لە وەڵاتێکدا، لە دواکەوتووترین وەڵاتانی ئۆروپا، دەسەڵاتی شوورایی لە پێناو ئازادی ژنان و یەکسانیبوونیان لەگەل جنسی((بەهێز)) زیاتری کرد لەوەی کە هەموو کۆمارە پێشکەوتوو وشارەزاو ((دیموکرات))ەکانی هەموو جیهان لەماوەی 130ساڵ کردوویانە.

چراکان، کلتوور، شارستانییەت و ئازادی، هەموو ئەم ووشە قەبانە لە هەموو کۆمارە سەرمایەدارو بۆرژوازی لە هەموو سەرزەمیندا لەگەل یاساگەلێك بەوپەڕی قیزەوەنی کۆدەبنەوە؛ بە قیزەوەنییەکی زۆر بەربڵاو و وەحشیگەرییەکی شڕ لەبارەی نایەکسانی یاساییەوە لەبواری زەواج و جیابوونەوەو نایەکسانی لەبارەی منداڵی((شەرعی)) و ناشەرعی، بەرژەوەندی پاراستنی پیاوان و بێچارە و تەوهینکردن بە ژنان.

دەسەڵاتی سەرمایە، ماندوبوونی((موڵکایەتی تایبەتی پیرۆز))، ئیستبدادی گەمژەیی بۆرژوازی بچوك و چاوچنۆکی موڵکداری بچوك، ئەمانە ڕێگریان لە دیموکراتیترین کۆماری بۆرژوازی کرد، دەستکاری ئەو یاسا قیزەوەن و پوچەڵانە نەکرێ.

کۆماری شوورایی، کۆماری کرێکاران و جووتیاران هەموو ئەو یاساما بە یەك لێدان کسکدا و بەرد لەسەر بەردی خانووی بەرزی درۆزنی و نیفاقی بۆرژوازییەوە نەهێشت.

دەبا ئەو درۆیانە بڕوخێن! دەبا ئەو درۆزنانە کە دەم لە ئازادی و یەکسانی بۆ هەموو دەکووتن، کەچی چینی چەوساوە، موڵکایەتی تایبەتی سەرمایەداری هەیە؛ بەشیان لە بۆرسە هەیە؛ کەسانێ هەن لەبەر دانەوەیلەی لەبەر ڕۆییوو تێربوون و برسییەکانیش کۆیلەدەکەن، نەخێر، ئازادی بۆ هەموو نیە، نەخێر یەکسانی بۆ هەموو نیە، بەڵکو خەبات لەدژی چەوسێنەران و سەرمایەگوزاران و *لەناوبردنی توانای* چەوساندنەوەو سەرمایەگوزاری.

ئەمەیە دروشمی ئێمە!

ئازادی و یەکسانی بۆ جنسی چەوساوە!

ئازادی و یەکسانی بۆ کرێکاران و جووتیارانی زەحمەتکێش!

خەبات لەدژی چەوسێنەران و سەرمایەداران و کۆلاکی جامباز!

ئەمە درووشمی خەبات و حەقیقەتی پرۆلیتاریمانە؛ حەقیقەتی خەباتمان دژ بە سەرمایەداری؛ ئەو حەقیقەتە کە لەتەکیاندا ڕووبەڕووی جیهانی سەرمایەداری و دەربڕینە هەنگوینی، مەرایی و قەبەکراوەکانی لەبارەی ئازادی و یەکسانی بەشێوەیەکی گشتی و ئازادی و یەکسانی بۆ هەموو، بووینەوە.

ئێمە، ڕێك لەبەر ئەوەی ئەو دەمامکی ئەو ریاکارییانە پارچەپارچەکرد و بە سووربوونێکی شۆڕشگێڕانەوە ئازادی و یەکسانی بۆ چەوساوەکان و کارگەران لەدژی چەوسێنەران، سەرمایەداران و کۆلاك جێبەجێدەکەین، هەر بۆیە دەسەلاتی شووراکان زۆر لە دلی کرێکارانی هەموو دنیا خۆشەویست بووە. هەر لەبەر هەمان هۆ، لە ڕۆژی یادکردنەوەی سالانەی دامەزراندنی دەسەلاتی شوورایی هەستی جەماوەری کرێکاران و چەوساوان و ڕەنجبراوەکانی هەموو وەردەگرین.

ڕێك لەبەر ئەو هۆیانەیە، لەم یادەدا، سەرەڕای برسییەتی وسەرماوسۆڵ و هەموو ئەو کارەساتانە کە هێرشەکەرە ئیمپریالیستەکان بە رووسیای شوورایی دەیگەیەنن، بڕوای پتەومان بە درووستی مەسەلەکەمادا هەیە؛ بڕوای پتەو بەوەی کە دەسەلاتی سۆڤێت بەبێ چەندوچۆن لە هەموو جیهاندا سەردەکەوێت!

((پراڤدا))، ژمارە249، 6ـ11ـ 1919 جلدی39، لا 285-288